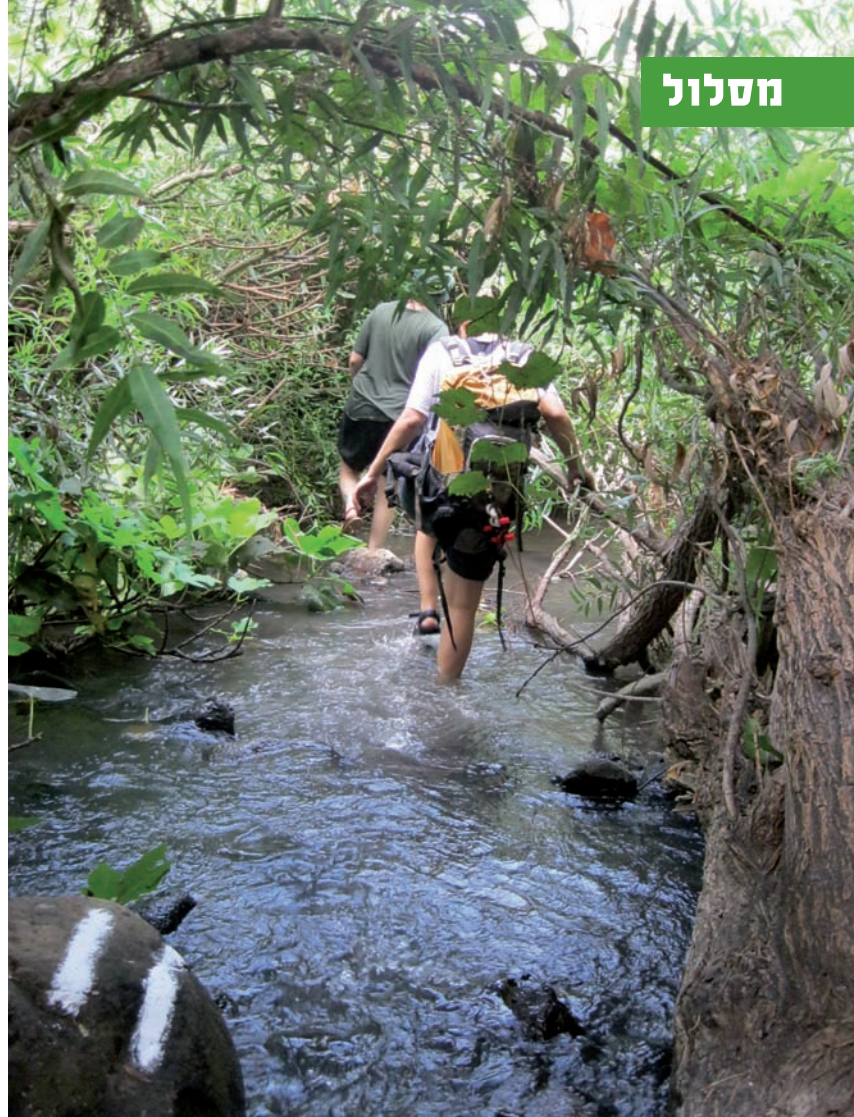

ללכת על המים

מפולות סלעים חוזרות ונשנות
הביאו לסגירת המסלול האתגרי
בנחל יהודייה. לאחרונה נפתח
מסלול חלופי המאפשר טיול
מהנה בנופי המים המרהיבים של
השמורה - בנחלים, בבריכות הבזלת
ובמפלים. יופי של שמורה

חמישה נחלים עיקריים זורמים בתחום השמורה: נחל משושים, נחל יהודייה, נחל דליות, נחל זויתן ונחל גמלא. הנחלים אוספים את מימיהם מעשרות מעיינות, המנקזים רשת של יובלים רדודים. בהמשך הופכים הנחלים עמוקים יותר ויוצרים קניונים מרשימים בסלעי הבזלת ובהם מפלים גבוהים. במישורים השטוחים של בקעת בית צידה יוצרים הנחלים לגונות וביצות - נופי מים שאינם קיימים במקומות אחרים בישראל. ברוב הנחלים מסומנים מסלולי הטיול בצבע מיוחד. המסלולים ערוכים בדרגות קושי שונות, ממסלולים קלים ונוחים ועד מסלולים הרפתקניים.

סגירת המסלול האתגרי ומציאת שביל חלופי

נחל יהודייה הוא אחד מנחלי הגולן המקסימים ביותר. הפרש הגבהים הגדול שבין מישור הזרימה הראשוני לבין בסיס הניקוז שבבקעת בית צידה גרם להיווצרות קניון בזלת עמוק ומרשים שבתוכו

כתבה: טל ליוגנקי | צילם: חנוך טל

מורת יער יהודייה נמצאת במרכז רמת הגולן ומשתרעת על פני 66 אלף דונם. צורתה כעין כף יד פרושת אצבעות שבסיסה בבקעת בית צידה. בכל "אצבע" עובר ערוץ נחל שבו מים זורמים ומפלים. פני הקרקע משתפלים באיטיות מרום של 400 מטר מעל פני הים לרום של 100 מטר מתחת לפני הים. כ-20 אלף דונם משטח השמורה מכוסה ביער, הוא יער יהודייה. העץ השולט ביער הוא אלון תבור, עץ גדול המשיך את עליו בחורף. אלון התבור יוצר תצורת צומח המכונה יער פארק - יער שבו העצים צומחים במרווחים גדולים אלה מאלה. בין העצים מתפתחות עשבייה עשירה וסוואנה של שיזפים ואלות. עולם החי בשמורה מגוון מאוד וכולל יונקים כמו צבי ישראלי, חיזר בר, תן, שועל מצוי, שפן, דרבן, זאב וקוצן מצוי. בשמי השמורה מרחפים עופות דורסים דוגמת בז מצוי, חיוויאי, עיט נצי, רחם, עקב, נשר ומגוון גדול של ציפורי שיר.

↑ א השביל החלופי בשמורת יער יהודייה - הליכה במים במסלול הצוקי פחות ופתוח יותר

השביל החדש

דרגת קושי: מיטיבי לכת ויודעי שחייה.
עונה מומלצת: קיץ-אביב. אין לטייל בתוך ערוץ הנחל לאחר הגשם, מחשש לשיטפונות.

משך הטיול: כ-3 שעות

אורך המסלול: כ-3 ק"מ. המסלול מעגלי מתחיל ומסתיים בחניון יהודייה.

סימון שבילים: מתחילים בסימון שבילים אדום (1471) וממשיכים בסימון שבילים שחור וחוזרים לחניון בסימון האדום (1471).

מהלך המסלול: יוצאים מחניון יהודייה בשביל אדום העובר סמוך לכפר הסורי הנטוש יהודייה, הבנוי על שרידי יישוב יהודי קדום. השביל פונה שמאלה וממשיך במעלה גדת נחל יהודייה. עוברים על פני שלט המורה על ירידה למפל יהודייה (מכאן חוזרים בסוף המסלול), ממשיכים על הדרך המסומנת בסימון שבילים שחור עד השלט "תחילת מסלול" הפונה ימינה וממנו יורד שביל תלול. יורדים בשביל התלול עד אפיק הנחל שמתחבר לבריכה הראשונה. נכנסים למים וממשיכים באפיק הנחל. שימו לב: המסלול חלקלק וצריך ללכת בזהירות רבה(!). לאחר כ-200 מטר יוצאים מהמים והולכים בגדת הנחל כ-50 מטר עד שמגיעים שוב למים. ממשיכים ללכת במים, לאורך הסימון השחור, עד מערכת בריכות בזלת מדהימות. אזהרה - הבריכות רדודות ומלאות בסלעי בזלת גדולים שאינם נראים לעין. מכאן ממשיכים כ-200 מטר עם הסימון השחור עד שמגיעים לסימון השבילים האדום. משם עולה השביל בחזרה במעלה תלול לחניון יהודייה. לפני העלייה בשביל האדום כדאי לרדת שמאלה בשביל התלול (סימון אדום) שחלקו בנוי מדרגות אבן, עד הבריכה לרגלי מפל יהודייה. חוזרים באותה הדרך בסימון האדום עד חניון יהודייה. ■

הכותבת היא מנהלת מרכז חינוך והסברה גולן, רשות הטבע והגנים

מפלים שופעי מים בינות צמחיית נחלים סבוכה. רבים בוודאי זוכרים בהנאה רבה את המסלול האתגרי בנחל יהודייה - הירידה ביתדות ובסולמות והשחייה בבריכות העמוקות. בשנתיים האחרונות התרחשו במסלולי הנחל השונים מפולות סלעים שסיכנו את המטיילים ואילצו את הנהלת מרחב גולן ברשות הטבע והגנים להכריז על סגירת המסלול. בשנתיים אלו בוצעו עבודות שונות כדי לפתוח את המסלולים מחדש, והם אכן נפתחו לפרקי זמן קצרים, אך נסגרו מחדש עקב נפילות סלעים חוזרות ונשנות. המטיילים הרבים הפוקדים את שמורת טבע יער יהודייה נאלצו עד לאחרונה להסתפק בהליכה אל המפל הראשון בלבד או בטיול בשאר המסלולים הקיימים בשמורה.

במהלך תקופה זו חיפשו אנשי השמורה חלופה הולמת למסלולים שנסגרו - כזו שתהיה בטיחותית כנדרש אך גם תאפשר למטיילים ליהנות מנפלאות נחל יהודייה. ואכן, דודו פילס, מנהל אשכול יער יהודייה, וחנוך טל, מנהל מתחם יהודייה, איתרו שביל חלופי העולה במעלה הנחל באזור מצוקי פחות ופתוח יותר. המסלול אושר על ידי כל הגורמים המוסמכים ברשות הטבע והגנים, סומן על ידי הוועדה לסימון שבילים (בחלקו הצפוני של הנחל באזור שהיה סגור עד עתה למטיילים) ונפתח לטיול מ-19 באוגוסט 2012.

טיפים לטיול בטוח

- מומלץ להשאיר על חלון הרכב את פרטי המסלול, מספר המשתתפים, שעת ההתחלה ומספר הטלפון הנייד שלכם.
- יש ללכת על השביל המסומן בלבד. בהליכה הסמוכה למצוק, יש להימנע מלהתקרב אל שפת המצוק ולהיזהר מדרדרו אבנים.
- יש להצטייד בכמות מספקת של מים.
- אין להסתמך על מקורות מים טבעיים בשטח.
- בריכה צוננת ביום קיץ חם היא ברכה, אך יש להיכנס אליה בהדרגתיות ולהימנע מקפיצות. כניסה מיידית למים קרים עלולה להוביל למצב של מכת קור (היפותרמיה) שעלולה לגרום לפגיעה רב מערכתית של הגוף.
- ההליכה בשמורות הטבע ובגנים הלאומיים היא בשעות האור בלבד. שהייה בשעות החשיכה מותרת בחניונים מאושרים בלבד.
- אם איבדתם את דרככם, הישארו במקום וצרו קשר טלפוני לקבלת סיוע.

לטיול יצאנו

איך מגיעים: 7 ק"מ מזרחית לצומת יהודייה על כביש מספר 87 (יהודייה - חושניה) לכיוון קצרון. כ-5.5 ק"מ מדרום לקצרון.

מה יש עוד: מרכז מידע, חניון לילה, חניוני יום, מזנון, שולחנות פיקניק, גלישת צוקים בתיאום מראש בלבד בטלפון 04-6962817

שעות פתיחה: אפריל-ספטמבר: 7:00-17:00, אוקטובר-מרס: 8:00-16:00.

בימי שישי וערבי חג 16:00-8:00. הכניסה לשמורה נסגרת שעתים לפני שעת הסגירה הרשומה.

לפרטים על כל המסלולים בשמורת נחל יהודייה: 04-6962817, www.parks.org.il